

Дідковський О. Є.

здобувач вищої освіти, 2 курсу
факультету підготовки фахівців для
підрозділів кримінальної поліції
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Телійчук В. Г.

професор кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, старший
науковий співробітник, доцент

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ У ПРОТИДІЇ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ

Наркозлочинність становить серйозну загрозу для сучасного суспільства, впливаючи негативно на його економіку, соціальну стабільність, а також здоров'я та безпеку громадян. Оскільки механізми поширення наркозлочинності постійно розвиваються та ускладнюються, необхідно постійно адаптувати й вдосконалювати методи боротьби з нею. У сучасному світі, де технологічний прогрес швидко розвивається, проведення кримінального аналізу стає дуже складним завданням. З використанням різноманітних джерел та каналів, що постачають інформацію, правоохоронні органи мають можливість глибокого розслідування злочинів та розкриття таємниць, які раніше залишалися недоступними.

Згідно з інформацією Департаменту внутрішньої безпеки США, від 80 до 90 % торгівлі, яку спостерігали фахівці цього відомства в DarkNet, пов'язано з наркотиками [1, с. 22].

Ми цілком згодні з позицією Телійчука В. Г., що наркоманія є складною проблемою сучасного суспільства, що має соціальний, економічний, правовий, медичний та інші аспекти. Тому зрозуміло, що ефективна протидія розповсюдженню вживанню наркотиків може забезпечити лише комплексний підхід, в якому має бути поєднано вирішення двох головних проблем: з одного боку – забезпечення належного рівня законодавчого регулювання обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, а з іншого – створення ефективної системи протидії розповсюдження наркоманії [2, с. 115].

Один із ефективних інструментів у цьому відношенні – тактичний кримінальний аналіз. Це система методів і інструментів, які використовуються для збирання, оцінки, систематизації та аналізу інформації

про наркозлочинність. Такий аналіз дозволяє правоохоронним органам отримати більш повне й обґрунтоване розуміння проблеми наркозлочинності, що є необхідним для розробки ефективних заходів з її припинення.

Ми погоджуємося з думкою Кисельова А. О., володіння аналітичними навичками дозволяє підрозділам Національної поліції ефективніше протидіяти кримінальним правопорушенням. Досконало володіти інтернет-ресурсами та базами даних неможливо без спеціальних знань, умінь та навичок. Це вимагає від поліцейського постійної самоосвіти, підвищення кваліфікації та участі у відповідних тренінгах і заняттях [3, с. 67].

Інформація може бути дуже різноманітною і залежить від конкретних потреб служби або підрозділу та поставлених перед оперативними підрозділами завдань. Очевидно, що вимоги до інформації для слідчого, оперативного працівника та технічних служб можуть відрізнятися, навіть якщо всі вони спільно працюють над розкриттям одного й того ж злочину. Існують критерії класифікації оперативної інформації, такі як її первинність, достовірність, вичерпність або частковість. Джерела інформації можуть бути розподілені на відкриті, легальні, загальнодоступні, закриті та конфіденційні відповідно до їхньої характеристики.

Збір інформації є ключовим етапом тактичного кримінального аналізу у боротьбі з наркозлочинністю. Якість зібраної інформації визначає ефективність подальшого аналізу та розробки стратегій по припиненню наркотичної діяльності. Збір інформації включає в себе отримання даних про торговців, постачальників, маршрути поширення та споживачів наркотиків. Ретельне дослідження ринкових тенденцій та змін у попиті, а також прогнозування можливих ризиків для суспільства, здійснюється з використанням аналітичних досліджень, офіційних статистичних даних, документів, свідчень та інформації з відкритих джерел, таких як Інтернет, преса та соціальні мережі. Ця інформація може розкривати діяльність наркозлочинних угруповань, їх зв'язки з іншими злочинними групами, а також їхні плани та цілі. Важливість тактичного кримінального аналізу у протидії наркозлочинності відображається у сучасній проблематиці дослідження, яка обґрунтовує необхідність ефективного збору та аналізу інформації для розробки стратегій боротьби з цією проблемою.

Ми погоджуємося з думкою Брисковською О. М. та Григою М. А., що співробітникам поліції необхідно поставити спеціальні вимоги у виявленні ознак наркозлочинів в мережі Інтернет. Ці вимоги охоплюють широкий спектр навичок і знань, включаючи: вміння проводити комп'ютерну розвідку, моніторинг і системний аналіз в Інтернеті (Використання пошукових систем, таких як Google, Bing або DuckDuckGo, OSINT для пошуку інформації про осіб, які можуть бути пов'язані з наркотичною діяльністю. Можна використовувати ключові слова та фрази, що стосуються наркотиків, наркоторгівлі, наркоманії тощо; розуміння контент-аналізу; використання анонімайзерів та VPN-з'єднань; користування звичайними та торбраузерами;

мати вигадані та законспіровані аккаунти в різних соціальних мережах і месенджерах; володіння спеціальними знаннями про сучасні технології; розвідувальний потенціал; використання сучасних платіжних засобів та криптовалют; зв'язки у хакерських середовищах та наркоспівтовариствах; розпізнавання ознак наркозлочинів та нових методів вчинення злочинів; розуміння хімічних назв наркотиків і сленгу наркоманів і наркозлочинців; виявлення інших злочинів в мережі Інтернет [4, с. 64].

Також, правоохоронці зазначають, що значна кількість випадків наркоторгівлі була виявлена завдяки діяльності активістів. Небайдужі громадяни створили телеграм-канал під назвою DrugHunters, де кожен, хто помітив підозрілі ситуації з наркотиками, має можливість зв'язатися з адміністратором та повідомити про це [5].

Отже, проведення кримінального аналізу у сучасному світі потребує комплексного та системного підходу до збору, аналізу та інтерпретації інформації. Джерела та канали отримання інформації відіграють ключову роль у цьому процесі, надаючи правоохоронним органам можливість детального вивчення злочинів та ефективного протистояння невизначеності. Завдяки вдосконаленим методам та технологіям, доступним для правоохоронців, важливо підкреслити, що справедливість може бути досягнута лише за умови глибокого аналізу різноманітних джерел інформації. Залучення інновацій та постійна готовність адаптуватися до змін у вимогах сучасного світу гарантує високий рівень ефективності та точності кримінального аналізу, що є критичним для забезпечення справедливості та безпеки у суспільстві.

1. Virtual Currencies: Additional Information Could Improve Federal Agency Efforts to Counter Human and Drug Trafficking. Report to Congressional Requesters / Greta L. Goodwin, John H. Pendleton. Washington: United States Government Accountability Office, 2021. 79 p.

2. Телійчук В. Г. Оперативно-розшукова протидія наркозлочинності в мережі інтернет як стратегія протидії наркозлочинності в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Спеціальний випуск № 1*. 2018. С. 115-122.

3. Кисельов А. О. Особливості здійснення кримінального аналізу на прикладі складання аналітичного звіту (за матеріалами УКА ГУНП в Дніпропетровській області). Бюлетень з обміну досвідом роботи №228/2021. РВВ ДНДІ. К., 2021, с. 63-67.

4. Брисковська О. М., Грига М. А. Актуальні проблеми протидії незаконному обігу наркотичних засобів з використанням мережі Інтернет. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2020. № 4 (117). С. 61-68.

5. Інформаційна агенція «ВГОЛОС» 2002—2024 URL: https://vgolos.ua/news/yak-lovlyat-suchasnyh-narkobaroniv-z-virtualnogo-svitu-istoriyi-vid-polkovnyka-politsiyi_1399921.html.